

Економіка України 1991-1998

Стан господарства після розпаду СРСР

- Майже повне одержавлення економіки (92 % усіх засобів виробництва перебували в руках держави).
- Значна монополізація економіки.
- Підпорядкування більшості українських підприємств центру; панування командно-адміністративних важелів у народному господарстві за умов слабкого використання економічних.
- Відсутність різних форм власності; відсутність конкуренції між товаровиробниками різних форм власності за здешевлення продукції, за зростання якості виготовлених товарів і послуг, за споживача.
- Панування глибокої диспропорції в економіці: в 1990 р. частка групи «А» (галузі, у яких виробляються засоби виробництва) становила 72,4 %, групи «Б» (галузі, у яких виробляються предмети споживання) — 27,6 %; у розвинутих країнах Заходу існує обернене співвідношення).
- Застаріла матеріально-технічна база; значна зношеність основних фондів (фізична зношеність промисловості становила майже 60 %, моральна — до 90 %), низька продуктивність праці.
- Відсутність дієвих стимулів праці, панування зрівнялівки, відчуження від управління власністю, від економічної влади на підприємстві.
- Значна мілітаризація економіки

Основні тенденції розвитку економіки в другій половині 90-х р. XX ст.

Загальна характеристика

- Надання Україні позик Міжнародного валютного фонду.
- Неефективне використання економічного потенціалу.
- Малопривабливий інвестиційний клімат: корумпованість чиновників, нестабільність законодавства тощо

Промисловість

- Надвисока частка підприємств паливно-енергетичного комплексу та металургії (близько 60 %).
- Масова приватизація.
- Зношення виробничих фондів

Сільське господарство

- Передача колгоспної землі у власність сільгосппідприємств.
- Відсутність ринку землі.
- Приватизація присадибних ділянок

Фінанси

- Формування фінансової, податкової, митної, банківської систем.
- Контрольована державою лібералізація цін.
- Подолання кризи, пов'язаної з невикплатою зарплат, пенсій, стипендій.
- Зниження інфляції.
- 1996 р. — впровадження національної валюти — гривні, обмінний курс якої до долара становив — 1,75—1,9.
- 1998 р. — падіння курсу національної валюти до 5 гривень за долар унаслідок світової фінансової кризи

Труднощі

- Корупція, «тінізація» та криміналізація економіки.
- Несправедлива приватизація за наднизьку ціну, без аукціонів.
- Вивезення капіталу за кордон.
- Недостатній рівень іноземних інвестицій.
- Збереження структурних деформацій